

Jak założyć stowarzyszenie krok po kroku!

Stowarzyszenie jest zakładane na zebraniu założycielskim przez co najmniej 7 osób, które stają się członkami założycielami stowarzyszenia. Kto może założyć stowarzyszenie? Jakie są etapy jego tworzenia?

Stowarzyszenie jest zakładane na zebraniu założycielskim przez co najmniej 7 osób, które stają się członkami założycielami stowarzyszenia. Na zebraniu założycielskim podejmują one uchwały o: powołaniu organizacji, przyjęciu statutu, wyborze władz stowarzyszenia. Mogą też podjąć uchwałę o wyborze komitetu założycielskiego (art. 9 i 10 ustawy Prawo o stowarzyszeniach). Następnie zarząd składa wniosek (razem z wymaganymi załącznikami) o rejestrację stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego. Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do KRS.

Krok 1: grupa ludzi, czyli założyciele

Stowarzyszenia mogą tworzyć obywatele polscy, mający pełną zdolność do czynności prawnych (osoby, które ukończyły 18 lat i nie są ubezwłasnowolnione) i nie pozbawieni praw publicznych (art. 3 ust. 1).

Małoletni poniżej 16 lat może należeć do stowarzyszenia, jeśli wyrażą na to zgodę jego przedstawiciele ustawowi (np. rodzice), nie może jednak korzystać z biernego i czynnego prawa wyborczego. Natomiast małoletni w wieku 16-18 lat (mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych) może należeć do stowarzyszenia oraz korzystać z biernego i czynnego prawa wyborczego, ale w składzie zarządu danego stowarzyszenia większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.

Jeżeli jednak jednostka organizacyjna stowarzyszenia zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki (art. 3 ust. 2 i 3).

Cudzoziemiec, niemający zameldowania na terytorium Polski, może wstąpić do stowarzyszenia, którego statut przewiduje taką możliwość. Cudzoziemcy, mający zameldowanie w naszym kraju, mogą tworzyć stowarzyszenia zgodnie z przepisami obowiązującymi obywateli polskich (art. 4 ust. 1 i 2).

Osoba prawna może być tylko członkiem wspierającym stowarzyszenia (art. 10 ust. 3). Ustawa nie określa jednak szczegółowo, na czym polega „bycie członkiem wspierającym stowarzyszenia” – powinien to regulować statut.

Stowarzyszenia, w liczbie, co najmniej 3, mogą także założyć związek stowarzyszeń (federację). Założycielami i członkami związku mogą być także inne osoby prawne, z tym, że osoby prawne mające cele zarobkowe mogą być członkami wspierającymi (art. 22 ust. 1).

Krok 2: projekt statutu

Statut to najważniejszy wewnętrzny dokument – „konstytucja” stowarzyszenia – to pisemnie potwierdzona informacja o zasadach jego działania. Wstępny projekt statutu dobrze jest przygotować wcześniej, czyli przed zwołaniem zebrania założycielskiego i dostarczyć go do wglądu wszystkim członkom przyszłego stowarzyszenia. Głosowanie za przyjęciem statutu i jego zatwierdzenie musi mieć miejsce na zabraniu założycielskim.

Krok 3: zwołanie i przeprowadzenie zebrania założycielskiego

W zebraniu założycielskim musi wziąć udział co najmniej 7 osób. Staną się one członkami założycielami danego stowarzyszenia. Warto zaprosić kilka osób więcej, gdyby okazało się, że ktoś z jakiejś przyczyny nie dotrze na zebranie.

Żeby sprawnie przeprowadzić zebranie należy wcześniej ustalić różne szczegóły organizacyjne: wybrać miejsce i ustalić termin zebrania, znaleźć osobę, która sprawnie poprowadzi zebranie, a także osobę, która spisze protokół z zebrania i przygotuje niezbędne dokumenty.

Przed zebraniem założycielskim przygotowujemy:

Projekt statutu

Dokumenty:

a. Listę członków założycieli z danymi: imię i nazwisko; data i miejsce urodzenia; miejsce zamieszkania (art. 12 ustawy Prawo o stowarzyszeniach mówi o "miejscu zamieszkania", ale zdarza się, że KRS żąda podania adresu zameldowania); numer dowodu osobistego, PESEL (obowiązek ich zamieszczenia nie wynika z ustawy Prawo o stowarzyszeniach, ale często sędziowie w KRS oczekują ich podania); własnoręczny podpis (bardzo ważne!). Listę możemy mieć od razu pełną lub możemy ją uzupełnić o brakujące informacje przed zebraniem lub w trakcie zebrania. Wygodnie jest, jeśli ta sama lista zawiera (też) oświadczenie członków założycieli o: posiadaniu obywatelstwa polskiego, pełnej zdolności czynności prawnych i pełni praw obywatelskich (zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Listę trzeba przygotować w dwóch egzemplarzach, które składamy w KRS. Uczestnicy zebrania podpisują oba egzemplarze.

b. Teksty uchwał, które muszą być podjęte w trakcie zebrania:

uchwała o powołaniu stowarzyszenia - uchwała nr 1;

uchwała o przyjęciu statutu - uchwała nr 2;

uchwała o wyborze zarządu - uchwała nr 3;

uchwała o wyborze komisji rewizyjnej - uchwała nr 4

Można też podjąć uchwałę o wyborze komitetu założycielskiego - uchwała nr 5.

Pamiętajmy, że wybranie komisji rewizyjnej nie jest warunkiem koniecznym do zarejestrowania stowarzyszenia. Członków komisji rewizyjnej można wybrać w terminie późniejszym – po otrzymaniu wpisu w KRS. Jednak ze względów praktycznych warto jest powołać ją już na zebraniu założycielskim – to rozwiązanie ma bowiem tę zaletę, że nie trzeba tuż po zarejestrowaniu w KRS zwoływać walnego zebrania, aby wybrać komisję rewizyjną.

Uchwały można wpisać do protokołu zebrania lub dołączyć jako załączniki do protokołu.

Wszystkie uchwały stanowiące załączniki do protokołu zebrania podpisuje przewodniczący zebrania i protokolant (sekretarz).

Wszystkie dokumenty należy przygotować w trzech egzemplarzach. Dwa składane są do sądu, a jeden zostaje w dokumentacji organizacji.

Proponowany, przykładowy przebieg zebrania założycielskiego:

Powitanie i przedstawienie celu zebrania przez osobę z tzw. grupy roboczej.

Ustalenie sposobu głosowania (tzn. czy uchwały są podejmowane w głosowaniu jawnym czy tajnym, zwykłą większością czy bezwzględną większością głosów, pamiętajmy, że uchwały o powołaniu stowarzyszenia i przyjęciu statutu powinny być przyjęte jednogłośnie).

Wybór przewodniczącego (prowadzi spotkanie) i protokolanta (rejestruje przebieg spotkania - sporządza protokół z zebrania) – kandydaci mogą zgłosić się sami lub zostać zgłoszeni przez inne osoby.

Podpisanie listy członków założycieli (listę dobrze jest przygotować wcześniej, w praktyce można dać ją do podpisania już w momencie, gdy osoby przychodzą na spotkanie, a w tym punkcie przewodniczący powinien tylko sprawdzić czy na pewno wszyscy członkowie podpisali się na wszystkich egzemplarzach listy).

Podjęcie uchwały o powołaniu stowarzyszenia (uchwała nr 1).

Dyskusja nad statutem, ewentualne zgłoszenie i zatwierdzenie poprawek oraz uwag.

Podjęcie uchwały o przyjęciu statutu (uchwała nr 2).

Zgłoszenie kandydatów i wybór zarządu stowarzyszenia – podjęcie uchwały o wyborze zarządu (uchwała nr 3).

Zgłoszenie kandydatów i wybór komisji rewizyjnej stowarzyszenia – podjęcie uchwały o wyborze komisji rewizyjnej (uchwała nr 4).

Zamknięcie zebrania

Na zebraniu założycielskim można także wybrać komitet założycielski.

Za formalności związane z rejestracją odpowiada zarząd stowarzyszenia. Jego członkowie muszą wypełnić właściwe formularze oraz skompletować wymagane dokumenty i załączniki. Zarząd powinien też dopilnować, aby został spisany protokół z zebrania założycielskiego.

Krok 4: rejestracja stowarzyszenia w KRS